പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 065

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/x6b

ശേഷ ഉവാച.

ക്ഷണാന്മൂർച്ഛാം ജഹൗ വീരഃ ശത്രുഘ്നഃ സമരാംഗണേ .

അന്യേഽപി വീരാബലിനോ മൂർച്ഛാം പ്രാപ്താഃ സുജീവിതാഃ 1.

ശത്രുഘ്നോ വാജിനാം ശ്രേഷ്ഠം ദദർശ പുരതഃ സ്ഥിതമ് .

ആത്മാനം ച ശിരസ്ത്രാണരഹിതം സൈന്യജീവിതമ് 2.

വീക്ഷ്യ ചിത്രമിദം സ്വാംതേ ചകാരച ജഗാദ ഹ .

സുമതിം മംത്രിണാം ശ്രേഷ്ഠം മൂർച്ഛാവിരഹിതം തദാ 3.

കൃപാം കൃത്വാ ഹയം പ്രാദാദ്ബാലോ യജ്ഞസ്യ പൂർതയേ .

ഗച്ഛാമ രാമം തരസാ ഹയാഗമനകാംക്ഷിണമ് 4.

ഇത്യുക്ത്വാ സ രഥേ സ്ഥിത്വാ ഹയമാദായ വേഗതഃ .

യയൗ തദാശ്രമാദ്ദൂരം ഭേരീശംഖവിവർജിതഃ 5.

തത്പൃഷ്ഠതോ മഹാസൈന്യം ചതുരംഗസമന്വിതമ് .

ചചാല കുർവൻസംഭഗം സ്വഭാരേണ ഫണീശ്വരമ് 6.

ജവേന ജാഹ്നവീം തീർത്വാ കല്ലോലജലശാലിനീമ് .

ജഗാമ വിഷയേ സ്വീയേ സ്വകീയജനശോഭിതേ 7.

പുഷ്കലേന യുതോ രാജാ സുരഥേന സമന്വിതഃ .

രഥേ മണിമയേ തിഷ്ഠന്മഹത്കോദംഡധാരകഃ 8.

ഹയം തം പുരതഃ കൃത്വാ രത്നമാലാവിഭൂഷിതമ് .

ശ്വേതാതപത്രം തസ്യൈവ മൂർധ്നി ചാമരഭൂഷിതമ് 9.

അനേകരഥസാഹസ്രൈഃ പരിതോ ബലിഭിർനൃപൈഃ .

ഉദ്യത്കോദംഡലലിതൈർവീരനാദവിഭൂഷിതൈഃ 10.

ക്രമേണ നഗരീം പ്രാപ സൂര്യവംശവിഭൂഷിതാമ് .

അനേകൈഃ കേതുഭിഃ ശ്രേഷ്ഠൈർഭൂഷിതാം ദുർഗരാജിതാമ് 11.

രാമഃ ശ്രുത്വാ ഹയം പ്രാപ്തം ശത്രുഘ്നേന സഹാമുനാ .

പുഷ്കലേന ച വീരേണ യയൗ ഹർഷമനേകധാ 12.

കടകം നിർദിദേശാസൗ ചതുരംഗം മഹാബലമ് .

ലക്ഷ്മണം പ്രേഷയാമാസ ഭ്രാതരം ബലിനാം വരമ് 13.

ലക്ഷ്മണഃ സൈന്യസഹിതോ ഗത്വാ ഭ്രാതരമാഗതമ് .

പരിരേഭേ മുദാക്രാംതഃ ക്ഷതശോഭിതഗാത്രകമ് 14.

സർവത്ര കുശലം പൃഷ്ടോ വാർതാം ചാത്ര ചകാര സഃ .

പരമം ഹർഷമാപന്നഃ ശത്രുഘ്നഃ സംഗതോ മുദാ 15.

സൗമിത്രിഃ സ്വരഥേ സ്ഥിത്വാ ഭ്രാത്രാ സഹ മഹാമനാഃ .

സൈന്യേന മഹതാ വീരോ യയൗ സ്വനഗരീം പ്രതി 16.

സരയൂഃ പുണ്യസലിലാ പവിത്രിത ജഗത്ത്രയാ .

രാമപാദരജഃ പൂതാ ശരച്ചംദ്രസമപ്രഭാ 17.

ഹംസകാരംഡവാകീർണാ ചക്രവാകോപശോഭിതാ .

വിചിത്രതരവർണൈശ്ച പക്ഷിഭിർനാദിതാ ഭൃശമ് 18.

മംഡപാസ്തത്ര ബഹുശോ രാമചംദ്രേണകാരിതാഃ .

ബ്രാഹ്മണാനാം വേദവിദാം പൃഥക്പാഠനിനാദകാഃ 19.

ക്ഷത്രിയാസ്തത്ര ബഹവോ ധനുഃപാണി സുശോഭിതാഃ .

ജ്യാടംകാരേണ ബഹുനാ നാദയംതോ മഹീതലമ് 20.

ഭുംജതേ ബ്രാഹ്മണാ യത്ര വിചിത്രാന്നൈർമനോഹരൈഃ .

പരസ്പരം പ്രപശ്യംതോ വാർതാം ചക്രുർമനോഹരാമ് 21.

പായസാന്നാനി ശുഭ്രാണി ചംദ്രകാംതിസമാനി ച .

ക്ഷീരാജ്യബഹുയുക്താനി ശർകരാമിശ്രിതാനി ച 22.

അപൂപാസ്തത്ര ബഹുലാശ്ചംദ്രബിംബസമാഃ ശ്രിയാ .

കർപൂരാദിസുഗംധേന വാസിതാഃ സുമനോഹരാഃ 23.

ഫേനികാഘടകാഃ സ്നിഗ്ധാഃ ശതച്ഛിദ്രാ വിരംധ്രകാഃ .

ശഷ്കുല്യോ മംഡകാമൃഷ്ടാ മധുരാന്നസമന്വിതാഃ 24.

ഭക്തം കുമുദസംകാശം മുദ്ഗദാലിവിമിശ്രിതമ് .

സുഗംധേന സമായുക്തമത്യംതം പ്രീതിദായകമ് 25.

ഓദനോ ദധിനാ യുക്തോ ഭീമസേനസമന്വിതഃ .

സ്വാദുപാകകരൈഃ സൃഷ്ടഃ പാത്രേ മുക്തഃ പ്രവേഷകൈഃ 26.

തത്ര കേചിദ്ദ്വിജാഃ പാത്രേ നിക്ഷിപ്തം വീക്ഷ്യ പായസമ് .

പരസ്പരം തേ പ്രത്യൂചുഃ കിമിദം ദൃശ്യതേഽദ്ഭുതമ് 27.

കിം ചംദ്രബിംബം നഭസഃ പതിതം തമസോ ഭയാത് .

അമൃതം തു ഭവത്യത്ര മൃത്യുനാശകമദ്ഭുതമ് 28.

തച്ഛ്രുത്വാ രോഷതാമ്രാക്ഷഃ പ്രോവാചാന്യോ ദ്വിജോത്തമഃ .

നഭവത്യേവ ചംദ്രസ്യ ബിംബം ത്വമൃതവിപ്ലുതമ് 29.

ഏകമിംദോർവപുസ്ത്വേതദ്ദൃശ്യതേ സദൃശം കഥമ് .

ബ്രാഹ്മണാനാം സഹസ്രസ്യ പാത്രേ പാത്രേ പൃഥക്പൃഥക് 30.

തതോ ജാനീഹി കുമുദം കർപൂരം വാ ഭവിഷ്യതി .

മാ ജാനീഹി മൃഗാംകസ്യ ബിംബം ശുഭ്രശ്രിയാന്വിതമ് 31.

താവദന്യോ രുഷാക്രാംതോ ധുന്വൻസ്വം മസ്തകം തഥാ .

ന ജാനംതി ദ്വിജാ മൂഢാഃ സ്വാദുജ്ഞാനാ വിചക്ഷണാഃ 32.

ഇദം തു ക്ഷൗദ്രകംദസ്യരസേന പരിപാചിതമ് .

ജാനീഹി ശതപത്രസ്യ പുഷ്പാണി മധുരാണി ച 33.

ഏവം പരസ്പരം വിപ്രാഃ കംദമൂലഫലാശിനഃ .

തർകയംതി മുനേ പ്രീതാ രസജ്ഞാന്യേതിലോലുപാഃ 34.
താവദന്യോ ദ്വിജഃ പ്രാഹ ക്ഷത്രിയാണാം വരം ജനുഃ .
ഭോക്ഷ്യംതേ താദൃശം ത്വന്നം മഹത്പുണ്യൈരുപസ്കൃതമ് 35.
തദാ തം പ്രാബ്രവീദ്വിപ്രോ ദത്തസ്യ ഫലമീദൃശമ് .
യേ ദദത്യഗ്രജന്മഭ്യഃ പ്രാപ്നുവംതി ത ഈപ്സിതമ് 36.
യൈരർചിതോ നൈവ ഹരിർനൈവേദ്യൈർവിവിധൈർമുഹുഃ .
തേഷാമേതാദൃശം ഭോജ്യം ന ഭവേദക്ഷിഗോചരമ് 37.
യൈർനരൈരഗ്രജന്മാനോ ഭോജിതാ വിവിധൈ രസൈഃ .
ഭുംജതേ തേ സ്വാദുരസം പാപിനാം ചക്ഷുരുജ്ഝിതമ് 38.
ഏവംവിധൈരസൈർമിഷ്ടൈർഭോജിതാ ദ്വിജസത്തമാഃ .
മംഡപേ വിപഠംതസ്തേ ശബ്ദബ്രഹ്മവിചക്ഷണാഃ 39.
നൃത്യംത്യേകേ ഹസന്ത്യേകേ നദന്ത്യേകേ പ്രഹർഷിതാഃ .
ഉത്സവോ ബഹുരുദ്ഭാതി തത്ര ശത്രുഘ്ന ആഗമത് 40.
രാമഃ ശത്രുഘ്നമായാംതം പുഷ്കലേന സമന്വിതമ് .
നിരീക്ഷ്യമുദമുദ്ഭൂതാം രക്ഷിതും നാശകത്തദാ 41.
യാവദുത്തിഷ്ഠതേ രാമോ ഭ്രാതരം ഹയപാലകമ് .
താവദ്രാമപദേലഗ്നഃ ശത്രുഘ്നോ ഭ്രാതൃവത്സലഃ 42.
പാദയോഃ പതിതം വീക്ഷ്യ ഭ്രാതരം വിനയാന്വിതമ് .
പരിരേഭേ ദൃഢം പ്രീതഃ ക്ഷതസംശോഭിതാംഗകമ് 43.
അശ്രൂണി ബഹുധാ മുംചൻഹർഷാച്ഛിരസി രാഘവഃ .
അത്യംതം പരമാം പ്രാപ മുദം വചനദൂരഗാമ് 44.
പുഷ്കലം സ്വീയപദയോർനമ്രം വിനയവിഹ്വലഃ .
സുദൃഢം ഭുജയോർമധ്യേ വിനീയാപീഡയദ്ഭൃശമ് 45.
ഹനൂമംതം തഥാ വീരം സുഗ്രീവം ചാംഗദം തഥാ .
ലക്ഷ്മീനിധിം ജനകജം പ്രതാപാഗ്ര്യം രിപുംജയമ് 46.
സുബാഹും സുമദം വീരം വിമലം നീലരത്നകമ് .

സത്യവംതം വീരമണിം സുരഥം രാമസേവകമ് 47.
അന്യാനപി മഹാഭാഗാന്രഘുനാഥഃ സ്വയം തദാ .
പരിരേഭേ ദൃഢം സ്നിഗ്ധാൻപാദയോഃ പ്രണതാന്നൃപാൻ 48.
സുമതിഃ ശ്രീരഘുപതിം ഭക്താനുഗ്രഹകാരകമ് .
പരിരഭ്യ ദൃഢം പ്രീതഃ സംമുഖേ തിഷ്ഠദുന്നതഃ 49.
തദാ രാമോ നിജാമാത്യം വീക്ഷ്യ സാന്നിധ്യമാഗതമ് .
ഉവാച പരമപ്രീത്യാ മംത്രിണം വദതാം വരഃ 50.
സുമതേ മംത്രിണാം ശ്രേഷ്ഠ ശംശ മേ വാഗ്മിനാം വര .
ക ഏതേ ഭൂമിപാഃ സർവേ കഥമത്ര സമാഗതാഃ 51.
കുത്രകുത്ര ഹയഃ പ്രാപ്തഃ കേനകേന നിയംത്രിതഃ .
കഥം വൈ മോചിതോ ഭ്രാത്രാ മഹാബലസുശാലിനാ 52.
ശേഷ ഉവാച.
ഇത്യുക്തോ മംത്രിണാം ശ്രേഷ്ഠഃ സുമതിഃ പ്രാഹ രാഘവമ് .
പ്രഹസന്മേഘഗംഭീര നാദേന ച സുബുദ്ധിമാൻ 53.
സുമതിരുവാച.
സർവജ്ഞസ്യ പുരസ്ത്വേദ്യ മയാ കഥമുദീര്യതേ .
പൃച്ഛസി ത്വം ലോകരീത്യാ സർവം ജാനാസി സർവദൃക് 54.
തഥാപി തവ നിർദേശം ശിരസ്യാധായ സർവദാ .
ബ്രവീമി തച്ഛൃണുഷ്വാദ്യ സർവരാജശിരോമണേ 55.
ത്വത്പ്രസാദാദഹോ സ്വാമിൻസർവത്ര ജഗതീതലേ .
പരിബഭ്രാമ തേ വാഹോ ഭാലപത്രസുശോഭിതഃ 56.
ന കശ്ചിത്തം നിജഗ്രാഹ സ്വനാമബലദർപിതഃ .
സ്വം സ്വം രാജ്യം സമർപ്യാഥ പ്രണേമുസ്തേ പദാംബുജമ് 57.
കോ വാ രാവണ ദൈത്യേംദ്ര നിഹംതുർവാജിസത്തമമ് .
ഗൃഹ്ണാതി വിജയാകാംക്ഷീ ജരാമരണവർജിതഃ 58.
അഹിച്ഛത്രാം ഗതസ്താവത്തവ വാജീ മനോരമഃ .

തദ്രാജാ സുമദഃ ശ്രുത്വാ ഹയം പ്രാപ്തം തവ പ്രഭോ 59.

സപുത്രഃ പ്രബലഃ സർവസൈന്യേന ബലിനാ വൃതഃ .

സർവം സമർപയാമാസ രാജ്യം നിഹതകംടകമ് 60.

യോ രാജാ ജഗതാം നേത്രീം മാതരം ജഗദംബികാമ് .

പ്രസാദ്യ ചിരമായുഷ്യം ലേഭേ രാജ്യമകംടകമ് 61.

സ ഏഷ ത്വാം പ്രണമതി സുമദഃ പ്രഭുസേവിതമ് .

തം ഗൃഹാണ കൃപാദൃഷ്ട്യാ ചിരാദ്ദർശനകാംക്ഷകമ് 62.

തതഃ സുബാഹുഭൂപസ്യ നഗരേ ബലപൂരിതേ .

ദമനസ്തസ്യ വൈ പുത്രഃ പ്രജഗ്രാഹ ഹയോത്തമമ് 63.

തേന സാകം മഹദ്യുദ്ധം ബഭൂവ ദമനേന ച .

പുഷ്കലോ ജയമാപേദേ സംമൂർഛ്യ സുഭുജാത്മജമ് 64.

തതഃ സുബാഹുഃ സംക്രുദ്ധോ രണേ പവനജം ബലാത് .

യുയുധേ തവ പാദാബ്ജസേവകം ബലിനാം വരമ് 65.

തസ്യ പാദാഹതോ ജ്ഞാനം പ്രാപ്യ ശാപതിരസ്കൃതമ് .

തുഭ്യം സമർപ്യ സകലം വാജിനഃ പാലകോഽഭവത് 66.

ഏഷ ത്വാം സുഭുജോ രാജാ പ്രണമത്യുന്നതാംഗകഃ .

കൃപാദൃഷ്ട്യാഭിഷിംച ത്വം സുബാഹും നയകോവിദമ് 67.

തതോ മുക്തോ ഹയോ രേവാഹ്രദേ സ നിമമജ്ജ ഹ .

തത്ര പ്രാപ്തം മോഹനാസ്ത്രം ശത്രുഘ്നേന ബലീയസാ 68.

തതോ ദേവപുരേ പ്രാഗാച്ഛിവവാസവിഭൂഷിതേ .

തത്രത്യം തു വിജാനാസി യതസ്ത്വം തത്ര ചാഗതഃ 69.

വിദ്യുന്മാലീ ഹതോ ദൈത്യഃ സത്യവാൻസംഗതസ്തതഃ .

സുരഥേന സമം യുദ്ധം ജാനാസി ത്വം മഹാമതേ 70.

തതഃ കുംഡലകാന്മുക്തോ ഹയോ ബഭ്രാമ സർവതഃ .

ന കശ്ചിത്തം നിജഗ്രാഹ സ്വവീര്യബലദർപിതഃ 71.

വാല്മീകേരാശ്രമേ രമ്യേ ഹയഃ പ്രാപ്തോ മനോരമഃ .

തത്ര യത്കുതുകം ജാതം തച്ഛൃണുഷ്വ നരോത്തമ 72.
തത്രാർഭസ്തവ സാരൂപ്യം ബിഭ്രത്ഷോഡശവാർഷികഃ .
ജഗ്രാഹ വീക്ഷ്യ പത്രാംകം വാജിനം ബലവത്തമഃ 73.
തത്ര കാലജിതാ യുദ്ധം മഹജ്ജാതം നരോത്തമ .
നിഹതസ്തേന വീരേണ ശിതധാരേണ ഹേതിനാ 74.
അനേകേ നിഹതാഃ സംഖ്യേ പുഷ്കലാദ്യാ മഹാബലാഃ .
മൂർച്ഛിതം ചാപി ശത്രുഘ്നം ചക്രേ വീരശിരോമണിഃ 75.
തദാ രാജാ മഹദ്ദുഃഖം വിചാര്യ ഹൃദിസംയുഗേ .
കോപേന മൂർച്ഛിതം ചക്രേ വീരോ ഹി ബലിനാം വരഃ 76.
സ യാവന്മൂർച്ഛിതോ രാജ്ഞാ താവദന്യഃ സമാഗതഃ .
തേനൈതേന ച സംജീവ്യ നാശിതം കടകം തവ 77.
സർവേഷാം മൂർച്ഛിതാനാം തു ശസ്ത്രാണ്യാഭരണാനി ച .
ഗൃഹീത്വാ വാനരൗ ബദ്ധൗ ജഗ്മതുഃ സ്വാശ്രമം പ്രതി 78.
കൃപാം കൃത്വാ പുനസ്തേന ദത്തോഽശ്വോ യജ്ഞിയോ മഹാൻ .
ജീവനം പ്രാപിതം സർവം കടകം നഷ്ടജീവിതമ് 79.
വയം ഗൃഹീത്വാ തം വാഹം പ്രാപ്താസ്തവ സമീപതഃ .
ഏതദേവ മയാ ജ്ഞാതം തദുക്തം തേ പുരോവചഃ 80.
ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ പാതാലഖണ്ഡേ ശേഷവാത്സ്യായനസംവാദേ രാമാശ്വമേധേ.
സുമതിനിവേദനംനാമ പംചഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ 65.